

**Тұтықпа балаларға арналған дефектолог – логопедтің  
түзету – дамыту жоспары  
2024-2025 оқу жылы**

## 2024 – 2025 оқу жылдарының тұтықпа сөйлеу тіл бұзылыстарының жылдық жоспары.

Мақсаты: 2-6 жас аралығында балаларда кездесетін тұтықпа сөйлеу тіл бұзылыстарын түзету. Сөйлеу аппаратының бұлшық еттерінің тырысу салдарын түзету

1. Сөйлеу аппаратының қозғалысын дамыту

**2. Сөйлеу тілінің коммуникативтік функциясын түзету**

3. Нейрофизиологиялық, психологиялық тұрғыдан дамыту

4. Сөйлеудің жылдамдығы мен ырғақтылығын дамыту

5. Бас ми қыртысының жүйке процестерінің өзара қатынастарын дамыту.

| № | Логопедиялық сабақтың кезеңі | Тақырыбы                                                                                                                                                                                                                                           | Жұмыстың мазмұны                                                                                                                                    | Сағат саны | Уақыты   |
|---|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|----------|
| 1 | Сөйлеу тілін тексеру         | Анамнез жинау. Сөйлеу аппаратының құрылысы мен қимыл-қозғалысын тексеру.<br>Фонематикалық түсінігін, дыбыс айтуын тексеру.<br>Сөздік қорын, байланыстырып сөйлеуін, грамматикалық құрылымын тексеру.<br>Тұтығудың себептері мен байқалуын анықтау. |                                                                                                                                                     |            | Қыркүйек |
| 2 | Сөйлеу тілін қорғау кезеңі   | Сөйлеу тілін қорғау                                                                                                                                                                                                                                | 1. Үндемеу режимі<br>2. Сыбырлап сөйлеу<br>3. Суреттер салу                                                                                         | 1          | Қыркүйек |
|   |                              | Ширығу мен босаңсу                                                                                                                                                                                                                                 | Ширығу мен босаңсудың айырмашылығын түсіндіру.<br>Қол, аяқ бұлшықеттерін босаңсытуға арналған жаттығулар: «Жұдырықтар», «Бұғы», «Серіппе», «Жылыну» | 1          | Қыркүйек |

|   |                                                             |                    |                                                                                                                                                                                                   |   |        |
|---|-------------------------------------------------------------|--------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|--------|
| 3 | Дайындық жаттығулары                                        | Тыныс алуға үйрету | 1. Дұрыс тыныс алуын (терең дифрагмалы) қалыптастыру. Әндетіп айту.<br>2. Сөйлеу ережелері                                                                                                        | 1 | Қазан  |
| 4 | Дауысты дыбыстарды айту.<br>Дауыссыз дыбыстармен қосып айту | Оқу құралдары      | 1. Қолдың бұлшық еттерін босаңсыту:<br>«жұдырықтар», «бұғы»<br>1. Сөйлеу тынысын қалыптастыру<br>2. «Жұлдыздарды ұшырайық» тыныс алу жаттығуы                                                     | 1 | Қазан  |
|   |                                                             | Жыл мезгілдері     | 1 Аяқтың бұлшық еттерін босаңсыту:<br>«серіппе», «жылыту».<br>2 Тыныс алу гимнастикасы<br>«Жел мен көбелек»<br>3 2-3 дауысты дыбыстарды созып айту                                                | 1 | Қазан  |
|   |                                                             | Алтын күз          | 1. Қол, аяқ және дененің (кеуде) бұлшық еттерін босаңсыту: «штанга», «қайық».<br>2. Тыныс алу гимнастикасы<br>3. «Кеме жүзді»<br>4. «Күз бояуы» күзгі жапырақтармен жұмыс. Күз мезгілін бейнелеу. | 1 | Қазан  |
|   |                                                             | Апта күндері       | 1. Мойын, иық бұлшық еттерін босаңсыту: «әтеш»<br>2. Тыныс алу гимнастикасы<br>«Футбол»<br>1. «Бір аптада» ойыны, апта күндерін ретімен айту                                                      | 1 | Қараша |
| 5 | Сөз тіркестерін айту.<br>Сұрақтарға жауап беру              | Жеміс – жидектер   | 1. Артикуляцилық аппараттың бұлшық еттерін босаңсыту: «түтік», «бақалар», «жаңғақ»<br>2. Массаж<br>3. Қысқаша әңгімелесу. Суреттерді бір сөзбен сипаттау.                                         | 1 | Қараша |

|   |                |                       |                                                                                                                                                                          |   |           |
|---|----------------|-----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|-----------|
|   |                | Көкөністер            | 1. Артикуляциялық аппараттың бұлшық еттерін босаңсыту: «өкпешіл тіл», «төбешік», «жаңғақ».<br>2. Тыныс алу гимнастикасы.<br><br>«Қар жауды»<br>1. «Көңілді бақша» өлеңі. | 1 | Қараша    |
|   |                | Ағаштар               | 2 Дененің (кеуде) бұлшық еттерін босаңсыту: «сиқырлы түс».<br>3 Көтеріңкі және бәсең дауысты қалыптастыру.                                                               | 1 | Желтоқсан |
| 6 | Мазмұндау      | Адамның дене мүшелері | 1. Массаж<br>2. Бет-әлпен қимыл (мимика) үйлесімділігін дамыту: «смайликтер»<br>3. Дене мүшелерінің қызметі                                                              | 1 | Желтоқсан |
|   |                | Амандасу              | 1. Іштің бұлшық еттерін босаңсыту: «Шарик»<br>2. Ұсақ қимылдарды дамыту<br>3. Диафрагмалы тыныс алу<br>4. «Отбасы» әңгімесін мазмұндау                                   | 1 | Желтоқсан |
|   |                | Азық-түліктер         | 1. Артикуляциялық жаттығулар<br>2. Қолдың жайлы қимылдарын дамыту: «Қанат», «Әнші қолдар», «Серуен»<br>3. Тыныс алу гимнастикасы<br>4. «Дүкенде» ойыны                   | 1 | Желтоқсан |
|   |                |                       | 1. Дененің бұлшық еттерін босаңсыту: «Сиқырлы түс»<br>2. Қолдың жайлы қимылдарын дамыту: «Самал жел», «Ленталар», «Толқын».                                              | 1 | Қаңтар    |
| 7 | Әңгімелеп айту | Қыс                   | 1. Аяқтың бұлшық еттерін босаңсыту: «Серіппе», «Жылыну»<br>2. Дауыстың күші мен жоғарлығы бойынша жұмыс<br>3. Ритммен сөйлеу<br>4. «Қыз» әңгімесі                        | 1 | Қаңтар    |

|  |  |                            |                                                                                                                                                                                                |    |        |
|--|--|----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|--------|
|  |  | Қыс көрінісі               | Қол, аяқ және дененің (кеуде) бұлшық еттерін босаңсыту: «штанга», «қайық».<br>2. Тыныс алу гимнастикасы<br>3. Массаж<br>4. «Қысқы ойындар» туралы әңгімелесу                                   | 1  | Қаңтар |
|  |  | Жабайы аңдар               | 1. Мойын жіне бас бұлшықеттерін босаңсыту: «піл», «әтеш»<br>2. Тыныс алу гимнастикасы<br>3. Жыртқыштар туралы әңгіме                                                                           | 1  | Ақпан  |
|  |  | Үй жануарлары              | 1. Артикуляцилық аппараттың бұлшық еттерін босаңсыту: «өкпешіл тіл», «төбешік», «жаңғақ».<br>2. Тыныс алу гимнастикасы<br>3. Сөз тіркестерін үзбей оқу<br>4. Төрт-түлік туралы мақал-мәтелдер. | 1  | Ақпан  |
|  |  | Киімдер                    | 1. Қолдың бұлшық еттерін босаңсыту:<br><br>«жұдырықтар», «бұғы»<br>1. Тыныс алу гимнастикасы<br>2. Массаж<br>3. Киім – бұйым туралы іңгіме                                                     | 1  | Ақпан  |
|  |  | Әдептілік                  | 1. Дененің бұлшық еттерін босаңсыту: «Сиқырлы түс»<br>2. Тыныс алу гимнастикасы<br>3. Көтеріңкі және бәсең дауысты қалыптастыру<br>4. «Әдептілік» туралы мақал-мәтелдер                        | 1  | Наурыз |
|  |  | Тазалық – денсаулық кепілі | 1. Беттің бұлшық еттерін босаңсыту<br>2. Тыныс алу гимнастикасы<br>3. Спорттық ойындар туралы әңгімелесу                                                                                       | 1. | Наурыз |
|  |  | Шынығып шымыр бол          | 1. Сөйлеу ережелері<br>2. Тыныс алу гимнастикасы<br>3. Сөйлеу және ымдау қимылдарын дамыту                                                                                                     | 1  | Наурыз |

|   |                |             | Дауыс күші және жоғардығы бойынша жұмыс                                                                                                                                                                                               |   |        |
|---|----------------|-------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|--------|
| 8 | Оқу            | Балықтар    | 1. Тыныс алу жаттығулары: «шыбындар», «аралар мен қоңыздар»<br>2. Артикуляциялық жаттығулар<br>3. Массаж<br>4. Алтын балық                                                                                                            | 1 | Наурыз |
|   |                | Жәндіктер   | 1. Мимикалық гимнастика<br>2. Тыныс алу жаттығуы<br>3. Массаж<br>4. Жәндіктер туралы ақпарат                                                                                                                                          | 1 | Сәуір  |
|   |                | Көктем      | 1. Қол, аяқ және дененің (кеуде) бұлшық еттерін босаңсыту: «штанга», «қайық».<br>2. Тыныс алу гимнастикасы<br>3. Массаж<br>4. «Көктем» туралы әңгімелесу                                                                              | 1 | Сәуір  |
|   |                | Көліктер    | 1. Артикуляциялық жаттығулар<br>2. Қимыл-қозғалыс үйлесімділігін дамыту «Поезд» ойыны<br>3. Тыныс алу жаттығулары<br>4. «Бағдаршам»                                                                                                   | 1 | Сәуір  |
|   |                | Мамандықтар | 1. Артикуляциялық жаттығулар<br>2. Тыныс алу жаттығулары<br>3. Массаж<br>4. «Кім боламын?» әңгімелесу                                                                                                                                 | 1 | Сәуір  |
|   |                | Аспаптар    | 1. Артикуляциялық аппараттың бұлшық еттерін босаңсыту: «өкпешіл тіл», «төбешік», «жаңғақ».<br>2. Тыныс алу гимнастикасы<br>3. Қолдың жайлы қимылдарын дамыту: «Самал жел», «Ленталар», «Толқын».<br>4. Тақырып бойынша мәтінмен жұмыс | 1 | Мамыр  |
| 9 | Өзіндік сөйлеу | Ертегілер   | 1. Артикуляциялық жаттығулар<br>2. Тыныс алу жаттығулары<br>3. Сөйлеу ережелері                                                                                                                                                       | 1 | Мамыр  |

|    |                               |                                                   |                                                                                                                 |   |       |
|----|-------------------------------|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|-------|
|    |                               |                                                   | 4. Қысқа ертегіні сахналау                                                                                      |   |       |
|    |                               | Жаз айлары                                        | 1. Артикуляциялық жаттығулар<br>2. Тыныс алу жаттығулары<br>3. Сөйлеу ережелері<br>4. Жазғы демалысты жоспарлау | 1 | Мамыр |
| 10 | Оқу жылының соңындағы тексеру | Оқушыларды тексеру<br>Ата-аналарға арналған кеңес |                                                                                                                 |   | Мамыр |